

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **T.F.**

skazanego za czyny z art. 197 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 sierpnia 2023 r.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 5 maja 2023 r., sygn. akt I KO 25/23

w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt II AKa 253/20,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 3 k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł:**

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 maja 2023 r. Sąd Najwyższy na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania karnego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt II AKa 253/20. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że we wniosku skazanego nie pojawiły się żadne okoliczności, które by nawiązywały do ustawowo określonych podstaw wznowienia postępowania, w tym – wskazanie nowych faktów lub dowodów, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a

k.p.k. Ponadto, stwierdzono, że okoliczności podane przez skazanego w ogóle nie nawiązują do tych okoliczności, które muszą być uwzględniane jako podstawy do wznowienia postępowania z urzędu, zaś opieranie się przez skazanego na wykazywaniu błędów procesowych popełnionych w toku postępowania karnego czy to przez prokuratora prowadzącego śledztwo, czy przez orzekające w sprawie sądy nie spełnia warunku formalnego dotyczącego nawiązania do podstaw wznowienia, przy uwzględnieniu również okoliczności, że popełnienie przestępstw z art. 231 § 1 i art. 271 § 1 k.p.k. musi być stwierdzone prawomocnym wyrokiem, chyba że wyrok taki nie może zapaść ze ściśle określonych powodów (art. 541 § 1 k.p.k.). W zaskarżonym postanowieniu Sąd Najwyższy podkreślił również, że skazany już występował z osobistym wnioskiem o wznowienie postępowania i okoliczności, które w tym postępowaniu wykazywał – jako podstawy wznowienia postępowania – Sąd Najwyższy orzekając w postępowaniu I KO 33/22 ocenił jako znane sądowi obu instancji oraz stronom.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył skazany zarzucając orzeczeniu, że jest ono niezgodne z literą prawa, przekracza uprawnienia sądu, a ponadto, stanowi utrudnienie w skorzystaniu z jego uprawnień. W obszernym uzasadnieniu swojego zażalenia skazany wskazał m.in., że w jego ocenie nowym dowodem – wymyślonym świadkiem przez sąd I instancji, który to świadek w ogóle nie istnieje – jest świadek D.J., której dane pojawiły się dopiero w uzasadnieniu wyroku, a zatem dowód ten pojawił się już po wydaniu wyroku i stanowi okoliczność mieszczącą się w podstawie do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 1a k.p.k. W kolejnym fragmencie zażalenia skazany podkreślił, że jest niewinny i - odwołując się do przeprowadzonych dowodów oraz akt sprawy - stwierdził, iż popełnione zostały rażące błędy, a sam ma prawo do rzetelnego procesu. Przywołując konkretne zeznania – i jego zdaniem zmiany w treści zeznań świadka – oraz przekroczenie uprawnień przez prokuratora, wskazuje, że są to rażące błędy proceduralne, a zeznania świadków są gołosłowne, sądy nie знаły akt sprawy, zaś samo postępowanie zostało przeprowadzone wadliwie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne. Na wstępie trzeba podkreślić, że złożenie przez samego skazanego środka odwoławczego od postanowienia Sądu Najwyższego z

dnia 5 maja 2023 r. skutkuje totalną – a zatem prowadzoną poprzez wszystkie podstawy odwoławcze z art. 438 k.p.k. – kontrolą zaskarżonego postanowienia, albowiem skoro na skazanym jako stronie tzw. niefachowej nie ciąży obowiązek stawiania zarzutów w środku odwoławczym (art. 427 § 2 *a contrario* k.p.k.), to jest oczywiste, że niezadowolenie skarżącego z zaskarżonego rozstrzygnięcia musi spowodować kontrolę odwoławczą w najszerszym zakresie, a zatem nie może być ona ograniczona do kwestii poruszonych przez skarżącego. Już tylko w tym miejscu dodać trzeba, że skoro sama strona może złożyć ten środek odwoławczy (art. 545 § 3 *in fine* k.p.k.; brak tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego), a jego złożenie ma skutek procesowy opisany powyżej, to żądanie ustanowienia adwokata do tej czynności nie mogło przynieść pozytywnego efektu, także dlatego, iż w zakresie formatu kontroli zaskarżonego postanowienia nie poprawiłoby sytuacji procesowej skazanego.

Po tych wstępnych uwagach trzeba podkreślić, że analiza akta sprawy I KO 25/23 wskazuje, iż w tej sprawie procedowano w sposób prawidłowy. Treść pisma skazanego, które to pismo było jednocześnie wnioskiem o wznowienie postępowania karnego zakończonym orzeczeniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w sprawie II AKa 253/20 oraz żądaniem ustanowienia obrońcy z urzędu, w pełni uprawniała Sąd Najwyższy do skierowania sprawy na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. Ten tryb procedowania wprowadzono bowiem do Kodeksu postępowania karnego po to, aby ograniczyć tok postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania, którego koniecznym elementem jest sporządzenie wniosku przez adwokata lub radcę prawnego, tylko do sytuacji, gdy treść takiego wniosku sporządzonego przez stronę nie będącą adwokatem lub radcą prawnym nie nawiązuje w ogóle do podstaw do wznowienia postępowania lub okoliczności, na które we wniosku się powołano, nawiązując wprawdzie do ustawowych podstaw do wznowienia postępowania ale były już przedmiotem oceny właściwego sądu. Podkreślić jeszcze raz trzeba, że wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego ustawowe podstawy wskazane są w art. 540, art. 540a, b i art. 541 § 1 k.p.k., a zatem tylko wtedy, gdy strona wykaże w swoim żądaniu, iż takie okoliczności zaistniały a jednocześnie nie stać jej na ustanowienie sobie do tej czynności adwokata lub radcę prawnego (art. 545 § 2 k.p.k.), można

uruchomić kolejny etap takiego postępowania, tj. wyznaczenie adwokata lub radcę prawnego, który dokona kontroli czy istnieją rzeczywiście podstawy do wznowienia postępowania, a gdyby tak rzeczywiście było, to wówczas sporządzi wniosek o wznowienie postępowania. Ten tryb postępowania nie służy więc do kolejnej kontroli sposobu prowadzenia postępowania karnego (poza kwestią tzw. bezwzględnych powodów odwoławczych – art. 542 § 3 k.p.k., co jednak czyni się z urzędu), a zatem także do oceny czy sądy orzekające w sprawie prawidłowo czy nieprawidłowo oceniły dowody, czy też dopuściły się innych błędów procesowych. Tych okoliczności skazany nie dostrzega, pomimo, że już w toku postępowania w sprawie I KO 33/22 stosowne informacje zostały mu wskazane. Obecnie zasadniczą częścią zażalenia znów stały się te same uwagi, które już były przedmiotem ocen w postanowieniach Sądu Najwyższego w sprawach I KO 33/22 oraz I KO 25/23; uwagi te dotyczą ponownie błędów procesowych, niewłaściwej oceny dowodów czy też sposobu prowadzenia postępowania przez prokuratora. Nowym elementem zażalenia jest wskazania, że jednak zaistniała podstawa do wznowienia postępowania, skoro w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji pojawiły się dane świadka, który nie był znany a którego – jak ujmuje to skazany – nie było i został „wymyślony” przez sąd. Odnosząc się do tej kwestii trzeba wskazać, że w toku postępowania karnego nie przesłuchiowano świadka o danych „D.J.”. Rzeczywiście, w uzasadnieniu wyroku w części formularza 2.1 w rubryce poświęconej ocenie dowodów z zeznań G.J. i A.J. w drugim akapicie tej oceny jest stwierdzenie, iż sąd nie doszukał się żadnych okoliczności, które mogłyby wskazywać na to, że „G.J. i D.J.” mieli interes w podawaniu okoliczności w sposób niewiarygodny. Jednak w odniesieniu do imienia „D.” jest to pomyłka pisarska, albowiem w pierwszym akapicie jak i w rubryce, w której wskazano jakie dowody się omawia, wyraźnie wynika że chodzi o rodziców W.J., a zatem G. i A. J. Oboje ci świadkowie byli przesłuchiwani w toku postępowania karnego, a zatem sugestia skazanego jest nieprawdziwa, a treść tej rubryki przecież jest znana skazanemu i widział jakie dowody były oceniane.

Skoro zatem wniosek skazanego, który zainicjował postępowanie w sprawie I KO 25/23 nie odnosił się i nie nawiązywał w żadnym elemencie do ustawowych

podstaw do wznowienia postępowania, to zaskarżone postanowienie nie narusza prawa i jest prawidłowe, co czyni zażalenie niezasadnym.

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

[M.S]

[ł.n]